Ч. 246 (11.596). Львів, вівторок 5. листопада 1929. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 25-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

4 години невідкритої сесії.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 31. жовтня 1929.

Перед хвилиною роздано послам листа маршала сойму Дашинського з відложенням на неозначений час терміну відкриття сесії й доручено представникам преси комунікат канцелярії сойму з хронольоґічним представленням подій нинішнього дня. Перед хвилиною почали розходитися члени законодатної палати, опорожніла вщерть переповнена ґалерія, на якій до краю спантеличена публика 4 години ждала вияснення причин зволікання із відкриттям засідання, і перед хвилиною вийшли з соймового передсінку старшини (офіцери), — поверх сотні старшин, які мабуть самі не уявляли собі, що тих чотири годин їхнього перебування в будівлі при вул. Вейській започаткували не тільки нову сторінку в історії польського парляменту, але може взагалі в історії відродженої польської держави.

Коли пишемо ці рядки трудно передбачити наслідки епізоду, який покищо довів до гострої виміни слів поміж провідниками й репрезентантами двох істнуючих нині у Польщі таборів: теоретичного парляментаризму й фактично істнуючої влади. Трудно покищо передбачити, чим остаточно скінчиться перше формальне й офіціяльне втягнення президента республики до конфлікту поміж носіями законодатної і виконавчої влади. І в якій формі прийде до відпруження атмосфери, яка нині ось тут запанувала й миттю рознеслася по вулицях міліонового міста та мабуть уже — за посередництвом телефонічних дротів — досягла і найдальших окраїн держави. Може вже завтра — післязавтра можна буде казати про будь-яку „перспективу", з якої оцінка нинішніх подій на терені сойму була би бодай свобідна від тієї шаленої нервозности, того гамору, тієї вакханалії взаємно суперечних інформацій, яка ось гуде довкола автора цих рядків: адже ледви перед хвилиною вийшли з соймового будинку старшини...

Не будемо тут переповідати цілого ходу випадків із минулих чотирьох годин, бо одна, видна, їх фізіономія знайома шм. читачам уже з телефонічних реляцій, а друга, невидна, може виявитися колись, аж зпоза серпанка архівальности. Не знаємо теж ще, яке становище до маніфестації чи демонстрації старшин займе польська преса; можна хіба напевне знати, що на цю тему кружлятимуть ще довго всілякі „ревеляції", одна більше безглузда від другої, а всі з познаками імовірности. Тому обмежимося лише до ствердження кількох безсумнівних фактичних моментів.

Одним із них, це факт якогось імпульсивного величезного зацікавлення нинішнім засіданням варшавською вулицею. Я вже нераз згадував у своїх дописах, що на політичному житті Польщі тяжить надзвичайно мале зацікавлення громадськими справами збоку пересічного обивателя польської столиці, його політична інерція і тупість. Товпи народу з ріжних верств варшавського населення, які сунули сьогодні до сойму за білетами вступу на ґалерію і ці юрби, які ще тепер вистають на вулиці перед соймом та які „понукали" владу вжити спеціяльних засобів оборони, — вони свідчать про те, що конфлікт поміж урядом і соймом справді перестає уже бути „канапефраге": він починає зацікавлювати маси.

Другою безспірною правдою, що кричить із нинішнього дня, це перше явне, голосне й яскраве невиконання бажань маршала Пілсудського маршалом Дашинським, — перший яскравий і отвертий конфлікт не на ґрунті теоретичних міркувань на тему устрою, системи влади і т. д., тільки конкретного випадку: відкриття засідання сойму, на котрому марш. Пілсудський мав виступити з промовою, як заступник недужого голови ради міністрів. Цей момент далеко не є дрібницею. Здається, що його джерелом і причиною не була присутність старшин у соймовому передсінку. Джерелом рішучої опозиційности Дашинського могла бути і стаття „Погасаючому світові", — стаття, яка була знаменитим тактичним маневром марш. Пілсудського у відношенні до соймової лівої опозиції, бо цю опозицію дискредитувала й віттискала її на оборонні позиції, однак одночасно, демаскуючи закулісові заходи марш. Дашинського, особисто насторожила його і гейби автоматично зробила маршала цілого сойму, — лідером протиурядової опозиції! А Гнат Дашинський — абстраґуючи від його становища до нас, українців — є таки індивідуальністю такої міри і такої мірки політиком, що дарування його всеціло опозиції — було для тієї опозиції дуже цінним дарунком! Нинішній день висунув особу Дашинського знову поважно вперед на тлі польського політичного життя.

І врешті третьою правдою, це — дальше загострення ситуації. Крім згаданих вгорі двох моментів — одного масового і другого індивідуального характеру — до загострення політичної ситуації прилучаються такі моменти, як будь-щобудь, ближче або дальше, але таки законне заанґажування у конфлікті поміж соймом і урядом чинника армії (старшин) та авторитету президента республики. Лист марш. Дашинського до през. Мосціцького був по суті просьбою інтервенції, зверненою до найвищого зверхника польських збройних сил. Знову ж у відповіді през. Мосціцького вперше голова держави отверто стверджує істнування суперечностей поміж фактичним носієм державної влади і поміж головою парляменту.

Відложення сесії, запропоноване президентом Мосціцьким, стало на тлі новоствореної ситуації єдино правильним висновком. Про якіж нормальні наради може бути мова серед цієї атмосфери? Як можна перейти до денного порядку понад цілою низкою моментів, на які ніхто у цьому будинку не був приготований і які усувають в тінь справи намічені у денному порядку першого засідання сойму? Зрештою, люди є лише людьми, а минулі чотири години втомили всіх так, що покищо понад усіми журбами й бажаннями домінує одно: відпочати.

І. Кедрин.

На господарські теми.

В обличчі нинішньої збіжевої скрути.

Наше хліборобство переживає в цьому році ще один удар, а саме загальний упадок цін збіжа. Є він страшний тим, що ціна збіжа, головно жита, є нині нижче коштів продукції. Не є це льокальне явище, бо обхопило цілу світову торговлю і вдарило головно такі аграрні краї, як Мадярщину і Юґославію, але є наскрізь аграрній Польщі, де збіже (а в корінно польських краях зокрема жито) займає найбільшу управну площу, відбивається ця знижка найтяжче. Тому саме висунулася нині в Польщі розвязка земельного питання з цілости господарських питань знову на перше місце. Колиж візьмемо під увагу ще й те, що Польща не може дійти із сусідними державами до нормальних торгових відносин, тоді стане нам ясним, що безнастанні тарифові конфлікти з тими державами в роді замикання границь на краєві продукти і вироби відбиваються на нашому хліборобстві куди фатальніше, ніж у інших державах.

Нині уряд докладає всіх старань, щоб вийти з цього лиха, бож воно відбивається на самому уряді. Вже повідкликувано багато попередніх недоцільних заряджень у роді заборони вивозу то-що, а у Варшаві відбуваються безнастанні наради в цій справі. Між іншим проєктується півофіціяльна централя торговлі збіжем. Та хліборобське населення не може бути сите з цих заряджень. Воно терпить тимбільше, що ослаблюване вже в попередніх роках такими ударами, як неврожаї, повени, а головно надмірні обтяження. З цих причин воно нині позбавлене всяких грошевих засобів, не в силі чекати на направу коньюнктури і мусить продавати свої продукти нижче коштів продукції. Але й надій на майбутню велику поправу нема. Нема головно тому, що нині заморські краї та кольонії заливають Европу куди тапшим збіжем, так, що збіже з Польщі не дуже то може з тими краями конкурувати. Знову ж імпортові европейські держави поробили вже давно потрібні кроки, щоб хліборобство у них не потерпіло з цих причин. В деяких з них заведено вже збіжеві монополі (Швайцарія, Норвеґія), інші забезпечили своїх хліборобів перед надто дешевим імпортом тарифовими бар'єрами (Австрія, Румунія, Франція, Італія) чи так зв. Айнфуршайн-ами (Німеччина, Чехословаччина), а багато експортових країв підпомагають свій вивіз вивозовими преміями, демпінґовою системою то-що. Тому, очевидно, тяжко йти на ринок з нашим збіжем, тимбільше, що воно не дорівнює ні вирівнанням якости, ні не має марки однорідного, ні взагалі не має марки товару, а є лиш сирим продуктом.

А який вихід з цього лиха? Коли говоримо про вихід із збіжевої скрути, то мусимо все мати на увазі, що ми досі в нашій хліборобській продукції не брали під увагу звичаїв і потреб світового ринку, а лиш свої власні привички. Ми звикли до збіжа і даємо його заграницею дешево, а зате купуємо звідти дорого багато такого, що оплачувалось би продукувати у нас куди краще. Ось наприклад, ми майже зовсім не плекаємо насіння городовини, за яким є все попит і ми мусимо купувати його масово за границею (Мавтнер з Будапешту, чи Бек з Кведлінбурга) підчас коли його можна би безумовно добре плекати у наших малих господарствах навіть для заграниці і побивати ціну тамошнього насіння городовини, бо кошти продукції у нас куди дешевші.

Щодо аґрарної скрути, то мусимо й зрозуміти в той спосіб, що це втискається до нашого наскрізь господарського краю всякий заграничний, аграрний продукт, що він приходить до нас часто не конче тому, що у нас його нема, чи тому, що він кращий, але передовсім тому, що йому підготовила ґрунт належна реклама, бо наш непереклямований продукт або невинний на границею, або розреклямований як злий. Тому й буває таке, що до краю вертають нераз із заграниці як вражкові продукти наші власні плоди. В Польщі бувають і такі куріози, що напр. в осени минулого року йшло насіння наших буряків з Польщі до Німеччини, а з весною вертало звідтам назад до Польщі по куди вищих цінах, та ще й із граничною доплатою по 70 зол. за кожних 100 кг., яку назначив польський уряд на заграничне насіння. Таксамо приходив до Польщі нібито заграничний хміль, випродукований у нас на Волині. Таке було в Польщі. На жаль, ніхто з українців не плекає цього насіння. Наш Центросоюз донині не міг у ніодного українця його купити, хоч потребує хмелю немало і лиш цього року закупив у одного українця мінімальну кількість. Просто ніхто з наших земельних власників не віддається продукції в цій ділянці, бо не хоче цим займатися, хоч це куди краще рентується як управа інших ростин. Зазначити слід, що всяке насінництво вимагає студій, практичного знання, ну і любови праці та сумлінности. А саме за ці прикмети у нашого хлібороба досі дуже тяжко.

А заграничні яблука, грушки, корінновки, квашені огірки, капуста та багато інших продуктів, коли не гірші, то напевно не ліпші від наших. А проте вони приходять до нас, але лиш тому, що купецький світ про них знає, а наших ні. І вони витискають наш овоч з нашого таки ринку лиш тому, що відповідно висортовані, зі смаком паковані і як слід розреклямовані агентами, яких у нас повно. І все те напливає до нас, перескакуючи легко митні бар'єри, завдяки вивозовим преміям заінтересованих держав та методами продажі і кредитування вивозу то-що.

Йдім дальше. Наша земля найкраща на такі плоди світового значіння, як фасоля, тютюн, насіння трав, для яких наш хлібороб має замилування і міг би їх управляти, колиб лиш його навчив хто уліпшеної техніки управи та подав джерела збуту. А збіже повинно у нас мати лиш стільки місця, скільки треба його на виживлення. А вже безумовно повинні заняти у нас поважне місце так страшенно занедбані наші левади та пасовиська, а на аґрарних ґрунтах управа пашних ростин, бо це основа до щораз більше поплатної вже й у нас годівлі молочної худоби. А дальше годівля расового дробу для продукції яєць, які здобувають собі за границею щораз почесніше місце і багато дечого іншого.

Скаже може дехто, що це все є вже старі

пісні і писати на цю тему є витрачуванням часу. Воно було би слушне, якби ми бачили, що вже той поступ іде у нас великими кроками. Але, на жаль, ми зовсім не ставимо досі опору івалії чужих рільних плодів, не йдемо в напрямі при- норовлювання нашої продукції до ринку збуту, не калькулюємо поплатности, не робимо сирого продукту товаром. А не робимо того всього з на- шої вікової привички, з консерватизму, з боязни перед новістю, а також тому, що нема кому у нас брати на себе ролю практичного учителя. І тому господарська скрута є по нас не лише задля за- гально европейських чи краєвих обставин, але і з нашої власної вини.

Духовенство, яке є найінтелігентнішими на селі господарськими одиницями і моглоб бути прикладом поступу, господарить у великій біль- шости безприкладно зле, куди гірше, ніж селяни. А ті агрономи, що обмежилися до пізнання тео- рії агрономічних наук і не доповнили їх прак- тикою та живуть безнастанно в місті, не вміють думати практичними категоріями агрономів, лі- тають попід небеса та пишуть часто про те, що не- доступне для нашого практичного життя, як нпр. про конечечність будови цукроварень то-що.

Одначе є й у нас вже добрі почини, перелом- люються леди, є зворот до перестрою в хлібороб- ській продукції. Коби лиш все те мало скоріше темпо, бо аграрна скрута зводить нас до щораз більшого господарського занепаду. А ніхто з нас не сміє забувати того, що наша сила є саме в по- ступі нашого хліборобства, цієї основи нашого національного життя.

М. Творидло.

Радянська Україна.

Косіор про комуністичний наступ на село і про контрреволюційні організації.

Генеральний секретар КП(б)У Косіор (з походження поляк) виголосив на засіданні хар- ківських комуністів дня 23. жовтня ц. р. обшир- ну промову на тему чергових політичних зав- дань КП(б)У. Про висунені ним завдання писа- ти не думаємо, бо нічого нового в них нема. За те хочемо познайомити наших читачів з тим уступом промови Косіора, в якому він порушує справи комуністичного наступу на українське село і на український національний рух. Косіор говорив дослівно: „На загальному тлі заго- стрення клясової боротьби в країні ми маємо загострення суперечностей між переважною більшістю партії й правими елементами (при- клонниками Бухаріна. — Ред.). Це, товариші, цілком зрозуміло, бо праві не погоджуються з лінією партії на посилення темпу соціялістич- ного наступу, а ви знаєте, що цей наступ в о- станньому часі розгорнувся дуже широко. Ви- тиснення капіталістичних елементів іде підси- леним темпом, а звідси випливає серіозне за- гострення клясової боротьби в країні. Варто тільки подивитися, що робиться навколо хлі-

бозаготівель цього року, щоб у цьому переко- натися. Терористична діяльність глитайства підсилилася. Глитайство, що його вибивають із позицій, бореться не на життя, а на смерть. Останнього часу число вбивств сільських акти- вістів та підпалів збільшилося, рівняючи з тим, що було рік-півтора тому. Останнього року ви- явлено цілий ряд контрреволюційних організа- цій. Контрреволюційні, буржуазні елементи ак- тивізуються, але зазнають поразок. Ці факти з одного боку свідчать про те, як загострилися обставини, наскільки мобілізуються всі наші вороги, щоби перешкодити нашому наступові, а з другого боку, свідчать, що ми тепер біль- ше і краще, ніж раніше викриваємо контррево- люційні організації, які існували ряд років та були добре законспіровані, свідчать, **що в країні відбуваються такі зміни,** які зменшують стійкість цих організацій і вони провалюються. Нам щастить їх намацувати“.

Що на Україні відбуваються зміни — це факт, але не в тому напрямі, про який думає Косіор, а в цілком протилежному, про що на- глядно свідчать протикомуністична активність села і дуже сильна права опозиція в партії. Щож до хвальби Косіора на тему, що комуні- стам, мовляв, „щастить намацувати контррево- люційні організації“, то тут щодо українських діячів не було хіба ніякої штуки. Всі вони і все були на „учоті“ в ДПУ, і всім їм грозило кож- ної хвилі арештування, не зважаючи на те, чи вони були членами якихнебудь організацій чи ні, чи були виключно тільки культурними ро- бітниками. Такі арештовані як Єфремов, Ніков- ський, Холодний (астроном), Ганцов, Майков- ський (директор архіву в Київі), Гермайзе, проф. Іваниця, Зеров, Шарко (математик), лі- карка Матушевська зі сином, брати Чеховські займалися виключно науковою працею та пра- цювали тільки для української національної культури. Їх комуністи могли все дуже легко „намацати“, бо вони були з правила на очах та під постійним доглядом державного політич- ного управління. Про арештування соток на- родніх учителів і свідомих національно селян теж богато писати не приходиться, бо всіх їх комуністи толерували тільки переходово. Цьо- го року рішили вони з ними остаточно покін- чити і тому видумали цілу історію з приналеж- ністю до контрреволюційних організацій. Там кожний український інтелігент був до тої міри стероризований, що боявся своєї тіни, а вже про якусь підпольну організацію й чути не хо- тів. Якщо арештування таких невинних і аполі- тичних людей вважають комуністи для себе „щастям“, то нехай ним тішаться. Та нехай не перехвалюються, бо з того їхнього „щастя“ може прийти до великого нещастя для нихже.

Дискваліфікація Буценка.

Буценко був довгі літа секретарем ВУЦВ К-ту і членом всіх екзекутивних органів КП(б)У. Перед роком позбавили його становища секре- таря ВУЦВК-ту та дали йому місце члена пре- зидії у харківській міській Раді. В „Комуністі“ з 29. жовтня ц. р. вичитуємо, що „пленум хар- ківськ. міської ради рішив виключити Буценка з членів міської ради та її президії“ за те, що його „скомпромітували як члена партії та від- повідального працівника“. Скомпромітував його якийсь Бородай, але чим — не знати.

Звуковий фільм на Україні.

Управа Всеукраїнського Фотокіно-Управ- ління рішила приступити до виробу звукових фільм. В тій цілі вислала до Москви одного свого інжиніра, щоби він познайомився з робо- тою представників американських кінових фірм, які мають демонструвати продукування звукових фільм. На експериментальну роботу зі звуковим фільмом на Україні асигновано 150.000 карб.

Польсько-німецьке порозуміння.

Вступ до торговельного трактату.

Після війни польсько-німецькі відносини ввійшли в стадію взаїмної докучливости. Осо- бливо справи взаїмних фінансових претенсій на підкладі німецької окупації б. Конгресівки та лі- квідація Польщею німецького майна (рентових осель) робили злу кров в обидвох державах. Ні- мецький посол у Варшаві Равшер, який віддавна змагає до перетворення німецького посольства в амбасаду, докладав усіх зусиль, щоби довести до польсько-німецького порозуміння, до „ліквіда- ції минувшини“ та до заключення польсько-ні- мецького торговельного трактату. Також міжна- родні чинники, згуртовані біля Ліги Націй, при- вязують велику вагу до усунення прикрої минув- шини між Польщею і Німеччиною та до злагід- нення історичного й природного польсько-ні- мецького напруження.

Заходи німецького посла Равшера та впливи міжнародніх чинників дали вже позитивні успі- хи. Як подає польське міністерство закордонних справ, у дні 31. жовтня підписано порозуміння між Польщею і Німеччиною в справі ліквідації обопільних претенсій.

Спираючись на провідних ідеях пляну Йонга (комісії для „ліквідації минувшини“), які торка-

ЕДҐАР АЛЛАН ПО.

Убийство на вулиці Морґ.

(Продовження.)

Багато інших свідків, сусіди, виявляють те саме. Не знають нікого, щоб часто відвідував дім. Невідомо, чи пані Л. з дочкою мали в жи- вих яку рідню. Віконниці на чільних вікнах рід- ко бували відчинені; знадвору повсякчас були зачинені, окрім великої задньої кімнати в че- твертому поверсі. Будинок — добрий собі, не дуже старий.

Ісидор Мюзе — жандарм. Свідчать, що його покликано до будинку коло третьої врани- ці, і він знайшов людей, двацять чи тридцять душ, при вході; вони силкувались добитись у середину. Розчинив врешті двері баґнетом — не ломом. Розчинити було не дуже важко, бо двері були на дві половини, до того-ж не взяті на гак ні зверху, ні знизу. Крики було чути, по- ки розчинено двері, тоді вони відразу змовкли. Це був мов би зойк людини (чи людей) у тяж- ких муках, голосний і протяжний, а не корот- кий і хуткий. Свідок направивсь сходами на- гору. Дійшовши до першого повороту, почув два голоси, в голоснім і палкім змаганні — один грубий голос, другий вищий, верескли- вий — дуже дивний голос. Зміг розібрати кіль- ки слів першого — це був голос француза. Пе- вен, що це не жіночий голос. Зміг розібрати слова „псякров“ та „чорт“. Верескливий голос був чужоземний. Нема певности, чи це голос жінки чи чоловічий. Не розібрав, що саме він говорив, але думає, що говорили поеспансько- му. Стан кімнати і трупів свідок описує так, як ми описали вчора.

Анрі Дюваль — сусіда, по професії юве- лір. Свідчить, що він був між першими, що зай- шли до будинку. В цілому пристає до свідчень Мюзе. Добувшися до середини, вони замкнули двері, щоб не пустити юрби: люди згромади- лись дуже хутко, хоч було вже пізно. Верескли- вий голос, гадає свідок, належав до італійця. Він був певний, що це не француз. Не може сказати, чи це був чоловічий голос: може й жі- ночий. Не знає по італійському. Слів відрізни- ти не міг, але гадав з інтонації, що це був іта- лієць. Знав паню Л. та її дочку. Часто розмов- ляв з обома. Певен, що верескливий голос не належав ні до одної із покійниць.

Оденгаймер — ресторатор. Цей свідок явився самохіть. Не говорить французькою мовою, допитувано його через перекладача. Родом із Амстердаму. Проходив мимо, коли саме кричали. Крик тривав кілька хвилин — може, десять. Він був протяжний і голосний — дуже страшний і болісний. Свідок — один із тих, що зайшли до будинку. Пристає до попе- редніх заяв, за винятком одного пункту. Мав певність, що верескливий голос був чолові- чий — голос француза. Не міг розібрати ви- мовлюваних слів. Вони були голосні і швидкі— нерівномірні — говорилося, видно, в страху чи в злості. Голос був прикрий — не так верескли- вий, як прикрий, різкий. Не назвав би його ве- рескливим голосом. Грубий голос промовив кілька разів „псякров“, „чорт“ та раз „мій Боже“.

Жюль Міньйо — банкір, фірма „Міньйо з Синами“, вулиця Дельорен. Це Міньйо стар- ший. Мадам Л'Єспане мала деяку маєтність. Завела свій рахунок в його банкові на весні року 18... (приблизно вісім років тому). Робила часто вклади невеликими сумами. Чеків не за- являла аж до третього дня перед смертю, коли взяла особисто суму 4000 франків. Цю суму ви- плачено золотом, і з грішми послано до неї у- рядовця.

Адольф Лебон — урядовець фірми „Міньйо з Синами“. Свідчить, що того дня опівдні він проводив паню Л'Єспане на її кватиру з 4000 франків у двох торбинках. Коли відчини- лися двері, вийшла панна Л. і взяла йому із рук одну торбинку, а стара пані увільнила його від другої. Він уклонивсь і пішов. Не бачив на вулиці у цей час нікого. Це бокова вулиця — дуже безлюдна.

Віліям Берд — кравець; він із тих, що ввій- шли до будинку. Англієць. Живе в Парижі два роки. Один із перших ввійшов на сходи. Чув два голоси, що змагалися між собою. Грубий голос належав до француза. Зміг розчути кіль- ки слів, але тепер всього не згадає. Добре чув „псякров“ та „мій Боже“. В цей час було чути шум, мов би від боротьби кількох людей — човгання ніг по підлозі, борюкання. Верескли- вий голос був дуже голосний — голосніший, ніж грубий. Певен, що це був не англійця го- лос. Здається, якби німця. Міг бути й жіночий. По німецькому не розуміє.

Четверо з названих вище свідків, бувши допитані вдруге, посвідчили, що двері до тієї кімнати, де знайдено тіло панни Л., коли вони підійшли, були замкнені із середини. Скрізь була цілковита тиша — ні стону, ані найменшо- го шуму. Коли розчинено двері, в кімнаті не було нікого. Вікна і в задній, і в передній кім- наті були спущені і добре замкнені із середи- ни. Двері між цими кімнатами зачинені, але не- замкнені, двері із передньої кімнати до кори- дору замкнені, і з середини стримів ключ. Мала чільна кімната на четвертому поверсі, що від неї починається коридор, незамкнена, і двері трохи відхилені. В цій кімнаті повно старих лі- жок, скринь, то-що. Їх пильно обшукали, пере- совували. Не було ні цалю в якійсь частині до- му, щоб його не оглянули. Димарі обшукували кругом щітками. Будинок має чотири поверхи з мансардами. Хід на горище дуже старанно забитий — виглядає так, ніби його не відчиня- ли роками. Час, поміж тим, як почули оте зма- гання аж поки виламали двері кімнати, свідки визначають різно. Одні змалювали його на три хвилини, інші розтягали на пять. Розчинити двері було тяжко.

(Продовження буде.)

ються взаїмних польсько-німецьких резиґнація з фінансових претенсій, обидва уряди ввійшли в безпосередні дипльоматичні переговори для полагоди тієї справи. Вислідом тих переговорів є підписане 31. жовтня ц. р. порозуміння, на якого основі німецький уряд остаточно зрікається всіх претенсій держави та її громадян у відношенні до Польщі. Так само польський уряд в імени власнім і своїх громадян зрікається всіх фінансових претенсій до Німеччини, а одночасно годиться припинити дальшу ліквідацію німецького майна в Польщі. Внаслідок того має бути зліквідований мішаний, роземний польсько-німецький трибунал у Парижі. Одночасно обидва уряди згодилися полагодити дальші невирішені справи, а саме в оправі спірного громадянства і в справі рентових осель.

Польсько-німецьке порозуміння є — без сумніву — важним досягненням, усуваючи в значній мірі досі накопичені непорозуміння та промощуючи шлях до довгожданого торговельного трактату, який вже під кінець цього місяця має попередити торговельна провізорія.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

„Ключ" національної проблєми.

Не лише пепесівці і носії „новітнього" польського націоналізму розвязують національну проблєму в Польщі. До її „розвязки" беруться теж санаційні консерватисти. „Дзєнь Польскі", орґан кн. Радзівіла теж підходить до „розвязки" національної проблєми зі своїм „ключем".

Мовляв, на „кресах" зростають труднощі. Тому треба, щоби польське громадянство „з державно-думаючими, етнічно не-польськими чинниками (в роді Богуславських, Сеґейдів і Бачинських) створило одноцілий фронт до „оборони власного стану посідання і до найдальше йдучого його розвитку".

Становище на „кресах" не є *безнадійне*".

„Руський народ, не вважаючи на всю аґітацію, пропаґанду ненависти і морду, траґічного поділу католиків (?!) — всупереч найвеличавішим обєднуючим традиціям соборної церкви — на поборюючі себе завзято національні церкви, які взаїмно видирають собі „душі" в кожній парафії", не вважаючи на польсько-українську війну, що шаліла там на досвітках повстання держави, не вважаючи на заграву суспільного бунту, яка втискається в ті нещасні землі при допомозі більшовицької інвазії — зовсім не пішов у своїй більшости за гаслом „різати ляхів". Безчисленні є випадки, коли двори та їх мешканці спаслися тільки завдяки ві[д]діній обороні збоку попа і села, обороні деколи збройній у вили і ціпи, деколи успішній шляхом переховування осіб і майна в безпечному місці. Багато давних протипольських вояків льояльно служить тепер державі. Руська молодь в загальному охочо йде до війська і вертає звідтіля, під впливом просто неоціненого середовища державної пропаґанди, яким є наша армія, просякнута державним духом і гордістю приналежности до могутньої великодержави. Польська мова часто більше прав здобуває собі серед народа, як давніше. Очевидячки, в багатьох місцях, всюди там, де переворотова демагоґія зуміла вже здеправувати первісні душі темного народа (?!), державний елемент починає опускати руки не маючи певности завтрішнього дня. Одначе й там є це лише недуга, яку треба лікувати. Та але робить влада, коли — слушно змагаючи до лагіднення ятривих споминів кріавої гайдамаччини 1918-19 р., покликує на відповідальні становища особи, що вже своєю минувшиною є живою провокацією державного громадянства".

Після такого вимовного, незвичайно фантазійного вступу з обороною польських дідичів (перед ким?) „збоку попа і села" і „гайдамаччиною 1918-19 р." та нібито „упривілеєним" тих „гайдамаків", княжий орґан намічує коротку, але ядерну „кресову" програму:

„Треба ті державні землі *асимілювати вміло і ступнево, зміцнюючи польський елемент, залишаючи всякі ілюзії як винародовлювання так і „згоди", забезпечуючи населенню, безпосередньо недоступному для польської культури власний культурний розвиток, обаючи за вересвідчення населення про рівність прав й обовязків*, які є вислідом його польського горожанства, вистерігаючись якого-небудь гноблення, але одночасно перестерігаючи якнайгостріше і безоглядно авторитету держави".

Ця „програма" зовсім покривається з „програмою" „новітнього" польського націоналізму, з „програмою" систематично здійснюваною від 11-ти літ. „Княжі люди" з „Дня Польск-ого" не здобулися на віяку „оригінальність".

ЗА ОКЕАНОМ.

Еміґраційна політика Канади.

„Канадійський Фармер" подає в передовій статті з 9. жовтня ц. р., що з кінцем вересня ц. р. видав отавський департамент іміґрації офіціяльний комунікат, в якому заповідає нове обмеження еміґрації з центральної Европи. Як відомо, вже цього року квота самотних робітників з країв центральної Европи була обмежена до одної третини квоти з минулого року; в найближчому році та квота буде зменшена на дальших 25 проц. Згаданий комунікат зазначує рівночасно, що нове обмеження не відноситься до родин і близьких кревних фармерів, що походять з країв центральної Европи, як також до хліборобських родин з малим капіталом. Проти того нового обмеження еміґрації з середущої Европи до Канади звертається „Канад. Фармер" і каже зовсім слушно, що замісць обмежувати еміґраційну квоту було би краще розвинути промисловість Канади і таким робом створити нові можливости праці для всякого роду робітників. Дальше говориться в тій статті і про те, що департаментові іміґрації в Отаві зовсім не приносить чести переводжуваний ним поділ еміґрантів на „пожаданих" і „непожаданих", який опирається на ґлупій і цілком безпідставній теорії про вищість т. зв. північних рас. Це доводить дуже часто до непорозумінь і терть поміж членами тих „вищих" і „нижчих" народностей, що хіба не лежить в інтересі Канади. При кінці автор статті стверджує, що теперішня еміґраційна політика Канади у відношенні до еміґрантів з середущої Европи, в тому числі й до українців, є несправедлива й недемократична, тому не диво, що вона викликує стільки невдоволення.

Зїзд українських фармерів Канади.

При кінці минулого місяця відбулася в Дофин, Манітоба, перша конвенція українських фармерів тої округи. На конвенцію прибуло споре число делеґатів. Адвокат Т. Вавринюк відчинив конвенцію і його вибрано предсідником зїзду. Секретарював Д. Демчук. В імени міста Дофин привитав зібраних посадник В. Е. Робсон. Опісля прочитано привітні телеграми і листи. На конвенції промовляло багато бесідників, як посол манітобського парляменту Н. Григорчук, репрезентант департаменту рільництва С. Продан, Теодор Боднар, як репрезентант домініяльного відділу годівлі худоби і інші.

Перша українська енцикльопедія.

Кооператива „Рідна Школа" у Львові, приступає з початком 1930 р. до видання *„Української Загальної Енцикльопедії"*.

Начальну редакцію обняв д-р Іван Раковський, при ласкавій співучасти наших найвизначніших учених як *члени Всеукраїнської Академії Наук:* К. Студинський, В. Щурат, Ф. Колесса, М. Возьняк; *професори університетів:* Б. Лепкий, С. Балей, В. Кубійович, М. Чайківський; *члени Українського Наукового Інституту в Берліні:* З. Кузеля, Ів. Мірчук; *члени Наукового Т-ва ім. Шевченка:* В. Дорошенко, Ів. Крипякевич, Р. Цегельський, С. Людкевич, В. Старосольський, М. Паньчишин, Юр. Полянський; *економісти:* дир. Павликовський, д-р К. Коберський; *письменники:* ред. Ант. Крушельницький, ред. Ф. Федорців, д-р М. Рудницький, ред. М. Голубець та *багато інших знавців поодиноких галузей наук.*

Згадана енцикльопедія обниматиме приблизно 2000 сторінок друку, з доданням около 70 таблиць, з чого більш як 20 колірових, крім цього до 20 географічних карт і над 5000 чорних образків пояснюючих зміст.

Отся перша українська Книга Знання всецідо охопить усі галузі людського знання, а перш за все всі головні відомости про минуле й сучасне нашого народу та про його матеріяльну й духову культуру і тому вона повинна стати необхідною підручною книгою кожного письменного українця. Задля того вона й буде написана так загально-доступно, що буде зрозумілою кожній грамотній людині.

Щоби дати змогу придбати цю Книгу Знання найширшим кругам нашої суспільности, вона виходитиме щомісячними зшитками, в обемі 4-х аркушів друку так, що в цілости буде обнимати около 25 таких випусків. Для передплатників установляється знижену ціну, а саме: в краю, в передплаті ціна одного зшитка виноситиме 80 ам. центів, т. є. 7.20 дол. вже з почтовою пересилкою.

Зголошення на передплату приймають покищо: *кооператива „Рідна Школа", Львів, Ринок ч. 10.*, і *„Покутський Союз", Коломия, Народний Дім.* З огляду на те, що всі вплати й виплати доконуються через „Покутський Союз", *всі грошеві посилки треба посилати виключно тільки на адресу: Кредитова Кооператива „Покутський Союз" в Коломиї, Народний Дім,* із приміткою: „На Книгу Знання".

ВІДГУКИ ДНЯ.

Розмова в ваґоні.

Особовий потяг у Галичині... Стогне, сопе і зітхає як здута корова, трясе і підкидає як пропасниця, а лізе як рак. По днеці то ще бодай є чим занятися: дивишся крізь вікно, але поночі — мука.

Темна осінна ніч заліпила вікна вагону, знима світить як за померших, а до Львова ще дві годині їзди. Розглядаюся по переділі з ким би зачати розмову. Небогато людей. Стара бабуся з унуком, що або плаче або спить і якийсь старший пан.

До жінок не мав я ніколи сміливости, а до старих тим більше. З унуком не маю про що балакати, беру під увагу пана.

В „шлюсроку", в зайкерах, у митній колірових сорочці і чорнім мотильку. Сиве волосся коротко острижене, ніс поважних розмірів (від табаки!) і злегка румяний (від „мощної"!). Нудиться старший пан так як я, бо раз у раз зіває, витягається і встає.

Врешті випереджує мене і перший починає розмову.

— Pan daleko?
— Do Lwowa. A pan?
— O, ja daleko.
— A skąd?
— Z Zesowa!
— Z Rzeszowa. Gdziez pan jedrie poza Lwów?!
— Do jakiegoś Horynia.
— Ohoho! To gdzieś na Wołyniu!?
— Na Polesiu, prose pana. Tam moja córka naucycielką. Ucy tych tam po polsku.
— To tam juz białorusini!?
— Nie jakoś inacej sie nazywajom. Rusini?
— Tyz nie. Jakoś tak... no...
— Ukraińcy!?
— Tak-tak-tak. O! Ukraińcy.
— A chwali córka ten naród jakiś?
— Chwalić nie chwali. Powiada: twardy. Nic nie chcom spsedać. Mleka nie dadzom. Kazdy najbiedniejsy, to ci ma seść krów, a mlekiem prosiaki karmi.
— A dlaczego nie chce sprzedać?
— Bo nie chce.
— A jaki tam w szkole język wykładowy?
— Ma sie rozumić, ze polski. Córka inaczej nie umi.
— Powinnaby umieć. Żyje przecież wśród Ukraińców.
— To, prose pana, własciwie nie som ukraińcy, ino to som ukraińcy z polaków. Oni teraz musom wrócić nazad.
— A skąd pan to wie?
— Bo Polska nigdy cudzega nie chciała. Z tego widać, ze to nie som sprawiedliwi ukraińcy.
— A w Galicji także?
— W Galicji to som rusini a ukraińcy tylko Petlurom pzyjechali.

Я спершу не хотів своїм вухам вірити: невжеж може навіть півінтеліґентний поляк так думати про окраїни! Але поміркувавши трохи, я признав співрозмовцеві рацію.

Може бути, що ні ми знад Полтви, ні там знад Гориня не є справедливі українці, коли є так, як є.

Галактіон Чіпка.

„Шкільні книжки нашої мови та літератури".

„Під таким заголовком помістив в „Ділі" з дня 27. жовтня, ч. 240, п. В. Ск. свої уваги в цій справі, які зводяться до того, що нема книжок, а в цих, які є, є ріжний правопис. Найбільше докорів дісталося мені як авторови української граматики для середніх шкіл, що в 4. виданню появилася 1928 р. і „задержує ще (дивне диво!) старий правопис... Чи не свідоме впроваджування хаосу?" — питається автор.

На це своє питання найшов би він відповідь в граматиці, якби завдав собі труду, заглянути до неї. Там ось що сказано: Третє видання цеї книжки давно вже зовсім вичерпане. Зволікати дальше з новим її виданням не було можна з огляду на потреби школи. Щоби не вносити нового заколоту в правописну справу перед її остаточним вирішенням, появляється книжка в правописі третього видання з незначними змінами, але в правописних правилах зазначено на відповідних місцях ріжниці, з якими можна стрінутися в літературі. З того ясно, що закид „свідомого впроваджування хаосу" не може відноситися до мене і до моєї граматики, хиба тільки до тих, що „перед остаточним вирішенням" правописного питання покликаними до того установами самі заводили всякі правописні зміни.

Декто уважає видані в Харкові правописні правила за остаточне вирішення, але приймати їх в цілости досі ніхто у нас не спішиться.

Ще про події в соймі.

„А то дурень“...

З огляду на те, що в пресі появилися різні інтерпретації розмови марш. Пілсудського з марш. Дашинським, мін. вн. справ Складковський та дипл. полк. Бек подають за своїми підписами, як наочні свідки текст тієї розмови.

Марш. Дашинський (вказуючи на ген. Складковського і полк. Бека): Може панове полковник і генерал останутъ (вказує на сальоник). *Марш. Пілсудський:* Ні, ви перекручуєте все, то я взяв зі собою двох свідків (стискають собі коротко руки, сідають. Я чув, що ви мали їхати до президента, тому я не приходив до вас. Тепер бачу, що ви тут, тож приходжу та хочу вас спитати, навіщо робите ці геци і чи я маю довго ждати на отворення сойму? Що значуть ці геци? *Марш. Дашинський:* Чи те, що тут оці панове? *Марш. Пілс.:* Ні, не це, але те, що ви не отвираєте засідання сойму. Чомуж не отвираєте його. *Марш. Даш.:* Під багнетами, крісами та шаблями не отворю законодатної палати! В залі є озброєні офіцери. *Марш. Пілс.:* А як це докажете? *Марш. Даш.* Мені говорили це мої урядовці. *Марш. Пілс.:* Неправду кажуть ваші урядовці. Коли ви цього не хочете, то треба було оголосити це заздалегідь! Ніхто так не робить: перед вузьким входом, де нема оголошення, все товпа мусить зібратися. Навіщо ті дурниці? *Марш. Даш.:* Ви мій гість, тож не хочу з того, що говорите, робити ужитку. *Марш. Пілс.:* З того? *Марш. Даш.:* Кажете, що я роблю дурниці. *Марш. Пілс.:* Я не гість, я тут офіціяльно. *Марш. Даш.:* Я теж офіціяльно. *Марш. Пілс.:* Тому прошу вас держави язик! (вдаряє пястуком об стіл) і питаю вас, чи думаєте отворити сесію? *Марш. Даш.* Під багнетами, револьверами та шаблями не отворю. *Марш. Пілс.:* Це ваше останнє слово? *Марш. Даш.* Так. *Марш. Пілс.:* Це ваше останнє слово? Марш. *Даш.* Так. *Марш. Пілс.* Кланяється легко, не подає руки та виходить із кабінету марш. Дашинського. Переходючи сальоником маршала сойму, каже на голос: *А то дурень!*

Тому, що марш. Пілсудському тяжко повторити точно розмову, тим більше, що мусить у тій самій справі співпрацювати з президентом держави, кажуть укінці мін. Складковський і полк. Бек, що вважали своїм обовязком сконструувати подрібно цю розмову. Марш. Пілсудський перечитав повищий текст розмови і поправив кілька подробиць, що їх забули мін. Складковський і полк. Бек.

За добре фізично збудований.

Комендант маршалківської сторожі в соймі Савіцький, як подає польська преса, заявив, що він за добре фізично збудований, щоби хтонебудь міг на силу вдертися до сойму. Він офіцерів не здержував, (було їх около 120) бо зрозумів, що вони прийшли привитати марш. Пілсудського, а ніхто з офіцерів не хотів увіходити на салю.

Иньші чекають ще такого вирішення від Української Академії Наук, бо так і сказано було, що це має зробити Академія. Таким чином все ще хаос є, а не вносить його моя граматика, яка саме тому, „щоби не вносити нового заколоту в правописну справу перед її остаточним вирішенням“, придержується і в новім виданню свого старого правопису, але в правописних правилах на відповідних місцях завсіди зазначує ріжниці, в якими можна стрінутися в літературі. Думаю, що серед таких обставин це одиноко правильне становище української граматики. І тим, що правопис є старий, вона ще не є не добра. Та я не дивуюся такому осудові, виданому з легкої руки, як з цілої статті виходить, тільки на тій основі, що правопис її старий. У автора граматика це правопис, у мене-ж граматика — граматика, а не сам тільки правопис.

Але дивне диво ось що: Коли цілими роками не можна було ані антикваричо граматики роздобути, то якось не доводилося ніде читати нарікань, що її нема. Поява-ж її вколола, як бачу, декого до живого. Ану-ж може тепер треба буде таки вчитися граматики, щоби вчити і її в школі, а не самого тільки правопису! Ось в чім лихо. Та я знаю, що багато учителів української мови нове видання української граматики щиро привитало, бо вона дає їм можність, займатися в школі рідною мовою як предметом, що в найбільшій мірі може причинитися до кращого розвитку духових сил молодого покоління, як я це показав в „Літературно-Науковім Вістнику“ за вересень ц. р.

Степ. Смаль Стоцький.

Після вбивства д-ра Я. Телішевського.

Арештована лікарка д-р Марія Мацьківна, яка зразу не признавалася до вини, дня 1. ц. м. призналася і просила поліцію дозволити їй подивитися на вбитого нареченого. Поліція вволила її волю і перевезла арештовану до Інституту судової медицини, де саме відбувалася секція тіла вбитого Телішевського.

Д-р Марія Мацьківна спокійно оглянула трупа, а вернувши на поліцію, продовжувала зізнання: призналася, що коли Телішевський виявляв охоту покинути її, вона постановила вбити його, не маючи сил розстатись із нареченим після кількох літ співжиття з ним. Вона купила собі револьвер, який довший час носила при собі в кишені плаща. Думала також про самовбивство і ще перед двома роками випила отрую, щоби покінчити життя, але виздоровіла і на деякий час відносини між нею та нареченим поліпшилися. Аж у останнім часі лікар Телішевський заявив їй, що не ожениться з нею, бо вона не має стільки грошей приданого, як він бажав. І хоч вона вручила йому письменне зобовязання виплатити 5.000 долярів приданого але аж по шлюбі, він всеж уважав цю суму за малою і домагався їх грошей перед шлюбом. Це зобовязання виплатити 5.000 долярів опинилось тепер при ревізії в руках слідчих органів.

Критичного дня Марія Мацьківна пішла із нареченим на прохід і на кінці вулиці Потоцького прийшло між ними до нової суперечки, хоч перед хвилиною вони були помирились і перепросились. Коли Марія Мацьківна хотіла раз остаточно довідатись, чи він ожениться з нею, так, як обіцював їй протягом кількох літ любови, тоді д-р Телішевський розсердився на свою наречену і крикнув до неї: „я тебе не хочу знати, іди геть від мене!“

Після тих слів наречений приспішив крок і хотів залишити Марію Мацьківну на вулиці та вернути до дому. В першій хвилині вона надіялась, що він отямиться та перепросить її за брутальну поведінку супроти неї, але побачивши, що Телішевський не вертається і має рішучий намір раз на завжди покинути її, Мацьківна в приступі крайньої розпуки та жалю й огірчення витягнула з кишені револьвер і стрілила прямо в голову нареченого, після чого втікла через плоти й городи до дому, згубивши по дорозі револьвер.

Вернувшись до дому, Марія Мацьківна випила з родиною чай і положилась до ліжка спочивати.

Поліція тогож самого вечора переслухала родичів убитого Телішевського при вул. Шептицьких 40. Довідавшись, що вбитий лікар мав наречену Мацьківну в Ринку ч. 42 і що з нею він бував часто вечорами на проході, поліція явилась зараз у домі Мацьківної та почала слідство.

Вбивниця зразу не признавалась до вини і на всі запити відповідала, що цього вечора вона зовсім не бачила нареченого.

Та в огні перехрестних запитів, Мацьківна вкінці стратила рівновагу і розплакалася. Доперва другого дня, по огляненні трупа д-ра Телішевського призналась, що вбила свого нареченого, бо не могла жити без нього і не могла простити йому, що він кілька літ одурював її та вкінці хотів покинути тільки через те, що вона не мала стільки грошей, скільки він собі бажав і рівночасно заходився біля іншої.

Признавшись до вини, Марія Мацьківна заявила, що бере на себе відповідальність за свій вчинок. Після того слідство закінчено і вбивниця лікарка стане незабаром перед судом.

Тардіє утворив кабінет.

Тардіє утворив новий кабінет у такім складі: президент ради міністрів і мін. вн. справ пос. Тардіє, справедливість сен. Юбер, закорд. справи Бріян, фінанси Шерон, військо Мажіно, маринарка Леге, кольонії Пієтрі, торговля Флянден, публ. освіта сен. Маро, емеритури Ґалле, праця Люшер, публ. роботи Перно, хліборобство Нінак, почта та телеграф сен. Жерм. Мартен, торг. маринарка Ролен.

Новоутворений кабінет складається з 4 сенаторів, із них 3 належать до соц. і рад. лівиці, а один до респ. унії; 12 депутованих, із них 5 ліві республиканн, 3 з рад. лівиці, 2 респ. соц., 1 з групи дем. і соц. акції, 1 респ. унії. Нові міністри зберуться у вівторок на засідання ради міністрів. „Паріс Міді“ обраховує, що Тардіє збере біля себе більшість, яка піддержувала Пуанкаре. Матими до попорядження в палаті [illegible]

Офіцерів візвали до команди міста.

Команда м. Варшави на припоручення мініства військ. справ переводить слідство серед офіцерів, що м. четверга ввійшли до сойму. Візвано їх до команди міста, але з причини свят не всі ці офіцери є у Варшаві. Слідство ствердило, будьто би до сойму ввійшло лише 60 офіцерів і вони не думали заколочувати норм. нарад сойму. Поведенням своїм ніхто з них не дав причини до таких здогадів.

Коли марш. Дашинський визначить засідання сойму?

Марш. Дашинський, як зачувати, постановив скликати засідання сойму на вівторок 5. листопада.

Марш. Пілсудський промовлятиме в сенаті?

„Кур. Варш.“ повідомляє нібито марш. Пілсудський виголосить промову на першому засіданні сенату (6. листопада) в заступстві хорого през. ради мін. Світальського.

Кор. „Ізвєстій“ відібрано право вступу до сойму.

У м. четвер сойм. канцелярія переслала клюбові закорд. кореспондентів леґітимації на право вступу до сойму та зазначила, що Братін, варш. кореспондент „Ізвєстій“ леґітимації не одержить. Дир. Поморський передав кор. „Таймсів“ Братінову фотографію та сказав, що карти вступу не дістане Братін на приказ марш. Дашинського.

Конференція марш. Дашинського з президентом.

У неділю відбулася заповіджена конференція марш. Дашинського у президента держави. Марш. Дашинський вислав був передтим листа до президента держави, в якім повідомляв, що після прочитання поранних урядових ґазет постановив на конференцію не прийти, колиб у ній взяв участь марш. Пілсудський. Президент Мосціцький повідомив марш. Дашинського, що конференція відбудеться лише з ним.

Конференція тревала дві години. Перебіґ її не відомий.

Заява марш. Дашинського на звіт ґен. Складковського та полк. Бека.

У відповіді на оголошений ПАТ-ом звіт ґен. Складковського та полк. Бека марш. Дашинський оголосив таку заяву: У відповідь на звіт із розмови, яка відбулася 31. жовтня між марш. Дашинським і марш. Пілсудським, марш. Дашинський заявляє, що реляція п. мін. Складковського та полк. Бека про цю розмову неточна, а місцями просто фальшива. Щодо обиди, яку нібито сказав у другій кімнаті марш. Пілсудський, марш. Дашинський заявляє, що не має в звичаю підслухувати цього, що говорять у другій кімнаті, в сінях або на сходах люди, які [illegible] його бюро.

УСДП і сель-роби.

Український Професійний Зїзд у Львові. — Спроба сель-робів опанувати Зїзд. — Демонстрації й арештування.

Як ми вже повідомляли, на 1. листопада в. р. скликано до Львова український професійний зїзд, у якому взяли участь делегати з цілого краю. На зїзд прибуло до 100 осіб, в тому числі й головний секретар центральної комісії професійних союзів у Варшаві пос. Жулавський. Тимчасом ще перед отворенням нарад заповнили салю „Праці" в Ринку ч. 8 члени сель-роба, в числі до 150, що вибрали свою президію і зробили свою нараду. По промовах пос. Вальницького, комуністичного посла з Варшави Росяка й інших зібрані ухвалили свої резолюції, між ін. резолюцію про українізацію професійних спілок на західно-українських землях.

Після опорожнення салі поліцією, при чому не обійшлося без ранених, члени УСДП, що в міжчасі зібралися в другій кімнаті, розпочали свій зїзд, скликаний у справі організації української професійної комісії і поділу сфери впливів у професійних спілках на українській території під Польщею. Одначе поліція розігнала і цей зїзд, не зважаючи на інтервенцію посла Жулавського у городського старости Кльоца.

По якомусь часі делегати УСДП зібралися наново в льокалі професійних союзів при вул. Оссолінських, де перемололи на швидку руку порядок нарад і приняли цілу низку резолюцій, поки не прийшла й тут поліція, що опорожнила салю. З принятих резолюцій заслугує на увагу постанова про вибір українського представника до центральної комісії у Варшаві, про видання всіх потрібних друків, легітимацій то-що в українській мові і про видавання в українській мові спеціяльних професійних органів (покищо виходить тільки „Професійний Вістник").

Майже в тому самому часі зібралися сель-роби біля памятника Собіського, звідки для маніфестації в 11-ліття 1. листопада 1918 р. рушили походом в сторону Городського Староства, співаючи по дорозі революційні пісні й підносячи ріжні оклики. Одначе поліція не допустила демонстрантів до Городського Староства і розігнала їх вже на вул. Ягайлонській. В часі тієї демонстрації, а також вечером в льокалі газети „Сель-роб", арештовано кільканадцять осіб.

НОВИНКИ

— **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка** у Львові (вул. Чарнецького 24) мав у місяці жовтні 114 чисел (288 предметів) приросту до ч. 19466 включно, головно у відділі археольогії, етнографії, портретової фотографії та военних памяток. Жертводавцями були пп.: д-р Барвінський Б., Береза Я., Бранець О., посол Вислоцький А., проф. Гайдучок С., д-р Дрогомерецький Г., інж. Кіцера А., проф. Константинович Я., д-р Крипякевич І., Кліш В., Ковальський Б., радн. Левицький В., проф. Левицький С., інж. Лісковацький Л., Лиско К., дир. Мартинець Т., Маринович Р., Матвієйко М. і В., Несняк С., Почанський Я., проф. Полянський Ю., Т-во „Просвіта" у Львові, д-р Сірко М., інж. Свірський І., акад. Студинський К., Т-во „Сокіл-Батько", д-р Тисовський А., інж. Федів І., Филипович З., Чайковський Е. та д-р Чикаленко Л. Управа Музею складає всім їм за це щиру подяку. Музей відвідало в тім часі 152 особи, в тім 5 шкільних прогульок. **Я. П.**

— **Викидають пластунів.** Нова Рада Ставропигійського Інституту виповіла льокаль, зложений з кількох кімнат, Українському Краєвому Т-ву охорони дітей і опіки над молодію, яке примістило в тому льокалі домівку для пластунів. Як відомо, пластова домівка в будинку Ставропигії міститься ще з часу війни і щойно теперішня управа Ставропигійського Інституту хоче викинути пластову молодь на брук. Справа опинилася тепер у Варшаві, бо Т-во охорони дітей і опіки над молодю зробило відклик до Найвищого Суду. — Одночасно з тим виповіджено з 1. січнем 1930 р. також льокаль Українському Педагогічному Т-ву („Рідній Школі"), в якому міститься його книгарня.

— **Новий український лікар у Львові.** З нинішним днем розпочав ординувати у Львові, при вул. Потоцького 11 (телефон 65-87) д-р **Евген Дурделла**, спеціяліст в недугах скірних, венеричних, сексуальних і по лікарській косметиці. Д-р Евген Дурделла належить до найталановитших наших лікарів. Медицину скінчив він з відзначенням на праському Карловому університеті і там в червні 1925 р. відбув святочну промоцію (давніше: sub auspiciis imperatoris) на доктора медицини. Опісля протягом чотирьох літ практикував на чеських клініках, головно у проф. Шамбергера, оголосивши в тому часі в спеціяльних наукових журналах чотири наукові праці на тему лікування скірних і венеричних недуг. В 1926 р. брав він участь в конгресі українських лікарів у Празі, де теж виголосив науковий реферат по своїй спеціяльности. Працюючи в праських клініках був він одночасно лікарем Чесько-українського Комітету в Празі та Господарської Академії в Подебрадах. У січні 1929 р. на основі своїх наукових праць, а головно дисертації „Про ксантоми" нострифікував він свій докторат на краківському університеті, про що в нас була вже згадка. Від початку жовтня ц. р. д-р Евг. Дурделла ординує в скірних недугах в „Народній Лічниці" (від 11.30—12.30), а з нинішним днем почав приватну ординацію при вул. Потоцького 11, розпоряджаючи найновішими апаратами і приноровлюючи найновіші способи лікування. Не сумніваємося, що наш новий лікар, єдиний український спеціяліст у Львові в цій ділянці медицини, найде широку симпатію і підтримку серед нашого громадянства, а одночасно своїм високим знанням послужить тим, що терплять.

— **Зміни в „Газеті Поранній".** „Дзєннік Львовскі" інформує, що всі уділи у видавництві львівської „Газети Поранної", які були досі в руках членів сіоністичної партії, набула група людей з польської демократії, що рекрутуються з львівських промислових і торговельних кругів. У звязку з тим управу цілого видавництва перенняв недавній городський староста у Львові д-р Райнлендер, що був досі одним з завідателів видавничої спілки „Дзєннік Львовскі".

— **Смерть польського музичного критика.** У Львові помер нагло на удар серця професор VI. гімназії Леслав Яворський, музичний рецензент „Век-у Нов-ого".

— **Львівська хроніка.** При вул. Сикстуській ч. 23, вискочила через вікно зі заміром самовбивства жінка, якої імя досі невідоме. Скок був виконаний з III. поверху і його наслідки такі поважні, що жінка ця лежить в лічниці в безнадійнім стані. — Суд присяглих у Львові засудив знахоря В. Холяву на 8 місяців арешту за те, що зганяючи плід служниці Михаліні Вишівній, спричинив її затроєння крови, наслідком чого пацієнтка некваліфікованого акушера — померла в лічниці.

— **Тувім стане перед судом.** Міністерство справедливости внесло до міністерства військових справ домагання, щоби прокураторія потягнула до судової відповідальности польського поета Юлія Тувіма за його вірш „До простого вояка", поміщеного в „Роботніку". Вірш цей був сконфіскований за підбурювання вояків проти влади і за антимілітаристичну тенденцію. Автор цього вірша начеб-то впоював читачам думку, щоби на випадок війни вони кидали зброю. Незалежно від домагання міністерства, прокураторія з власної ініціятиви потягне до відповідальности поета Тувіма і редакцію „Роботніка".

— **Фабрикант фальшує векслі.** У Львові арештувано Хаїма Перльмуттера, власника фабрики „Ультрамарина" на Знесінню, який недавно був проголошений банкротом, про що й писала преса. Тепер слідство виявило, що Перльмуттер пустив у обіг велику кількість фальшивих векслів на імя родичів свого книговодця Кенігсберга. Ці векслі Перльмуттер жирував, як правдиві і платив Кенігсбергові провізію за фальшування підписів. Всі ці векслі очевидно запротестовано після банкрутства фірми „Ультрамарина" і Перльмутер опинився в тюрмі.

— **Гойний дар.** Відома вчена Марія Кіре-Складовська дістала від президента Злучених Держав Півн. Америки Гувера 50.000 дол. на придбання радія для радіо-інституту в Варшаві.

— **Падеревський поважно хорий.** Телеграми повідомляють, що Падеревський, який хвилево живе у Каліфорнії, занедужав наново, тим разом дуже небезпечно, а то на запалення ставів та на важку серцеву недугу. Лікарі твердять, що серцева недуга зогляду на старший вік Падеревського (71 літ), може скінчитись катастрофою. Американські музичні організації, які запросили Падеревського на концерт, втратили через недугу музика кількадесять тисяч дол.

— **Кара смерти в Братиславі.** Дня 31. X. ц. р. у Братиславі (ЧСР) виконано смертний присуд на особі Людвика Богнара, який перед двома роками напав на банк, ограбив великі суми грошей, при чім застрілив двох урядників того банку. Підчас виконання присуду було присутніх майже двісті осіб цікавих сензації. Засуджений Людвик Богнар приняв свою долю спокійно, останнього вечора смачно вечеряв і закипивав вино, а стоячи під шибеницею, виголосив промову, в якій доказував, що за його злочини винувата світова війна, яка відучила його від праці та навчила легковажити людське життя, просив також, щоби виконання присуду відложити на день пізніше, бо як-раз на слідуючий день припадають його уродини (39 літ) і він має враження, що то дуже цікаво бути повішеним на самі уродини. Але суддя не згодився відложити виконання присуду і Богнара повішено. Ідучи під мотуз, він підсміхався цинічно і клепаючи ката по плечах, приговорював: „Моє поважання приятелю! Бажаю тобі всього добра! Моє поважання!"

— **Нова електрівня за 30.000.000 дол.** Спілка Пенсилвенія Вотер енд Павер Компані зачне з весною будову нової електрівні на ріці Сасквеганна, 10 миль нижче міста Коломбія. Та нова електрівня коштуватиме 30.000.000 дол. Вона буде доставляти електричну силу для міст Ленкестер, Йорк, Ковтсвилл, а також для Балтимор, Мд.

— **Підземка в Римі.** Рим хоче побудувати підземну залізницю. Підземка має іти попід ріку Тибер і займати 15 миль довжини. Плян її шляхів представляється у виді трираменного хреста.

Зі спорту.

УКРАЇНА—ГАСМОНЕЯ 2:1 (2:0)

Перша перемога України над Гасмонеєю взагалі і це безперечно успіх української дружини, що особливо в першій половині грала амбітно й доцільно. Найліпша в тому часі була поміч, що грала дуже жертвенно і постійно підсилювала свій напад, що був на загал добре диспонований. На жаль, в другій половині середущий помічник України ізнеміг, слабо працював теж напад. Оборона України на загал дописала, тільки Новицький мав свій слабий день, хоч у пропущенні одинокого ґоля не винен. Першого ґоля стрілив ефектовно у 15 мін. Петрів, другого в 40 мін. головкою Магоцький. Гасмонея не використала призначеного їй карного, бо Уріх стрілив просто в руки Новицькому. Ґоля для Гасмонеї стрілив правий лучник з найближчої віддалі. Публики понад 1.000. Суддював п. Вечистий.

Лігові змагання.

Краків. Гарбарня—Чорні 3:2 (1:0).
Катовиці. Погонь—І. Ф. Ц. 1:1 (1:0).
Лодзь. Варта—ЛКС 2:0 (1:0).
Варшава. Польонія—Туристи 2:1 (0:1)

З концертової салі.

Концерт О. Бандрівської у Львові.

На естраді Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові виступила на днях уперве з власним концертом молода наша співачка, п-на Одарка Бандрівська і, як можна було надіятися по попередніх її принагідних сольових виступах на концертах Львівського Бояна, мала гарний моральний (а мабуть і матеріяльний) успіх. До цього причинилися не тільки голосові й технічні засоби співачки, але й уміло підібрана нею програма.

Програма концерту складалася з трьох частин, що знаменували собою ріжні стилі. В першій частині чули ми староіталійські жанри Перґолезія, Кальдари і Скарляттія, а крім того арії Баха і Глюка; в другій — пісні неоромантиків (Ґріґа, Вольфа, Ріхарда Штравса і Шіллінґса), а в третій — пісні українських композиторів (Лисенка, Степового, Барвінського і Людкевича). Як бачимо, програма була доволі ріжноманітна, хоч, треба це ствердити, не всі твори підходили під голос нашої співачки.

Як концертантка виявила себе п-на Бандрівська співачкою зі значною культурою і доброю співацькою технікою, що дивиться на свої завдання абсолютно поважно. Її голос мецосопрановою закраскою має ще деякі недостачі, яких вона мусить визбутися, але в загальному він вже доволі вирівнаний і вишліфований. Хоч той її голос не надто сильний і більше надається до висловлювання ліричних настроїв, то проте співачка добувала з нього й інтенсивні драматичні акценти. Інтерпретувала п-на Бандрівська всі пісні дуже гарно й інтеліґентно.

Публика, що явилася на концерті доволі численно, не щадила молодій співачці свого признання й обдарувала її кількома кошами цвітів. П-на О. Бандрівська, що співала після скінчення програми ще й наддатки, може бути зі свого першого власного концерту у Львові вдоволена.

І. Н.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Вертипорох, емеритований управитель школи в Сільці Беньковім, пов. Кам'янка Струм., помер по тяжкій недузі дня 29. жовтня ц. р. Похорони відбулися 31. м. м. В. П. П.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Михайло Коць: **Начеркова геометрія для** семої кляси вселюдних семиклясових шкіл. Львів, 1929. Книжка зложена після програми Б. з 82 рисунками в тексті. Часть І. Стор. 88. Форм. 8°.

Ілюстрований Господарський Календар на 1930 рік. X. рік видання. Видавництво „Русалка", Львів, 1929. 13 аркуш. друку. Календаріюм; Зміст господарської і літературної частини; Ветеринарний порадник; Що треба знати купуючи коні?; Як поводитися з кіньми?; Годівля коров, телят і кіз; Час злуки і вагітности домашніх звірят; Зовнішні і шкірні недуги домашніх звірят. — Л. Марійчин: Дума про чортівську скалу; Богдан З.: Народні співанки і коломийки; Чепига Іван: „Просвіта і пиянство"; На шлях економічного відродження; Проф. С. Дибенко: Подвійне використування грунту; Добре насіння; Про посів конюшини та тимотки; Многолітня трава люцерна; Остап Цюк: „Навчило"; Листи читачів до господарського календаря; Гр. Марусин: Жінка горою; Про діяльність „Рідної Школи"; М. Бардега: Про пожиток та значіння цвітів; Рожа в цвітнику; Домашнє консервовання садовини і городини; Про поживну вартість ярини; „Східні торги" у Львові; Лічничі зілля, уживані в недугах худоби; Практичні ради; Господарська всячина; Веселий куток; Адресний покажчик українських установ, торговельних і промислових інституцій та українських купців і промисловців у Львові, в краю і за границею.

Веселий Календар на 1930 рік. В—во „Русалка". Девять арк. друку. Зміст: Календаріюм; Адресний покажчик; Свій до свого; Народні приміти про погоду; Народні приказки до страв; Приказки до імен; Хитрий Омелько; Добра жінка; І се і те; З львівського ринку; Приповідки про споріднених; Скороговорки; Безбожник, жарт сценічний; Монольоґи; Бреши та міру знай; Баба Палажка та баба Параска; Мандрівний театр; Жидівське вісько; Енциклопедичний словар; Декламації; Соломяний дід; Ячмінь; Розумний панич; Якби я знав; Коломийки з Закарпаття; Загадки і т. д.

Осип Юрій Федькович: **Твори, том другий.** а) Повісти (Люба-згуба, Серце не навчити, Штефан Славич, Хто винен, Стрілець, Таліянка, Кобзар і жовняри, Сафат Зінич, Побратим. Пісня молодецька, Пісня молодецька про кохання, Співанка, Три як рідні брати, Ангел Хранитель, Опришок, Безталанне закохання, Дністрові кручі, Лелії могила або Довбушів скарб, Максим Чудатий), б) Казки (Від чого море солоне?, Чортівська бочка, Глогорожечка, Золота кісочка, Голодний чорт, Місяці-королі, Дурний гуцуляк, Ярмарок на мухи, Гудатий кінь). Твори вийшли накладом Т-ва „Просвіта" як XI. збірник Українського Письменства (давніше „Руська Письменність). Стор. 320. Формат 8°.

Богдан Лепкий: **„Олесја Стотинарева кчи"**, Историјска слика из доба хетмана Виговског. Превео са украјинског В. Вильковски. Београд, 1930. Штампарски Завод „Орао" Топличин Венац 4.

Dr Ivan Esich: **Slovo o polku Igora**, hrvatsko-srpski i slovenački prijevodi. Posveceno prof. Bogdanu Lepkom u Krakovu. Hrvatsko kulturno društvo „Napredak". Sarajevo. Стор. 16. Формат 8°.

ЖУРНАЛИ:

„Літературно-Науковий Вістник". Рік 28. Книжка XI. Львів, листопад 1929. Зміст: Микола Чирський: Дон Кіхот; Б. Лепкий: Сон Орлика; Вол. Куч: Дон Кіхотик; Е. Плужник: ***; Вікт. Каталя: На місце небіжчика; Нат. Лівицька: Весняне; Е. Бражньов: Казан киплячий; Нат. Лівицька: На самоті: ґен. О. О. Павленко: Спомини; Н. Лівицька: Під рідним небом; д-р О. Бабій: Микола Євшан; Характерник: Видавнича справа на Совітській Україні; Е. Шмед Бартлет: Російська загадка; Н. Лівицька: На чужині; Марсель Бріон: Редіярд Кіплінґ; Орест Ряст: ***; Ганна Чикаленко: Каталонське літературне відродження; О. Ольжич: Змії; Ів. Гончаренко: Поет традиції; Валентин Конопацький: Червоне: О. В.: Цісарський розтин: М. Л.: З пресової фільми; д-р К. Чехович: Перший зїзд славянських фільоґів у Празі; Левко Ромен: ***; Бібліографія; Нові книжки.

„Богословія", науковий тримісячник видає Богословське Наукове Товариство. Том VII. Книжка 3. Львів, 1929. Зміст; Dr. Rom. Kovčevyč: De primis litibus Ucrainorum apud Romanum Curiam judicatis; о. д-р С. Кархут: Нове видання служебника; Огляди й оцінки; Ch. Vandepitte D. H. — Conférences a la Jeunesse des Ecoles (о. С. Сампара); Свящ. Пант. Божик: Церква українців у Канаді (о. Ст. Рудь); D-r Jos. Weingertner: Die Apostelgeschichte (о. І. Гнатів); Adhemar D'Ales: Prima Lineamenta Tractatus dogmaticae; De S. ma Eucharistia (о. Юст. Гірняк); M. Grabmann et Fr. Pelster S. Y. Griechische Patriarchen u. römische Päpste (о. А. Ішак); D-r Jos. Walter: Der katholische Priester in seinem Leben und Wirken (о. С. Рудь); Вибрані питання; Ювилей Преосв. Григорія Хомишина; Конґрес для орієнтальних студій у Празі (о. П. Хомин); Про канон на утрені (о. Ст. Рудь). Всячина; Хроніка; Книжки і часописи.

„Сільський Господар", орґан краєвого Т-ва господарського „Сільський Господар". Виходить 1. і 15. кожного місяця. Річник XV. Ч. 19-го. Львів, 1. і 15. жовтня 1929 р.

„Боян", місячник для співацьких і музичних справ під нач. редакцією о. дир. Северина Сапруна. Рік І. Ч. 4—5. Дрогобич, вересень-жовтень 1929. Зміст: Д-р Людкевич: Критичні замітки; Т. Дуб: Теорія музики; В. Сольчаник: Внутрішнє життя спів. товариств; Дописи; Хроніка; Переписка Редакції.

„Сокільські Вісти", орґан українського сокільства. Річник II. Число 9. Львів, вересень 1929. До того руханковий додаток Сокільських Вістей. Рік II. Ч. 7-8-9-10, жовтень 1929.

„Зиз", журнал сатири і гумору. Рік VI. Ч. 13., Львів, 15. жовтня 1929.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 4-го листопада год. 7·30 веч. „Це можеш розказувати своїй бабці".

Вівторок, 5-го листопада год. 7·30 веч. „Артисти" (премієра).

Середа, 6-го листопада год 7·30 веч. „Це можеш розказувати своїй бабці".

Малий Міський Театр:

Понеділок, 4-го листопада год. 7·30 веч. „Процес Мері Деґен".

Вівторок, 5-го листопада год. 7·30 веч. „Процес Дері Деґен".

Середа, 6-го листопада год. 7·30 веч. „Процес Мері Деґен".

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Понеділок, 4. листопада: ревія „Їзда до Львова". — Дві вистави: 1-ша в годині 7·30 веч., 2-га в год. 9·30 веч.

Кіна.

Апольо: Любов кн. Сергія.

Касіно: Чортиця з Тріполісу (Альф. Фрілянд, Ліяна Гейд.)

Кольосей: Доброволець. Три комедії.

Лев: Під прапором кохання.

Марусенька: Грішниця без гріху (Мельодія мадярської пушти).

Оаза: Блакитний вальс (на осн. музики Штравса).

Палас: Звукова фільма „Чотири чорти" (Джанет Ґейнор)

Пан: Портієр готелю „Атлянтік" (Янінґс).

Пасаж: Клюб „Чорної Руки" (Уіліем Десмонд). Тиждень Пате і Ґомонта. Ам. комедія.

Стильове: Боротьба за золотий ріг (Марія Альбані).

Фатаморгана: Наполеон.

Химера: Гроші (Ем. Золя).

Утіха: Завойовник сердець (Мозжухин).

Програма радіо.

Понеділок 4. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 17·45 Композиції Дворжака і Штравса.

Краків (312,8). 17·45 Трансмісії з Варшави.

Познань (334,8) 13·05 Концерт грамофонів.

Катовиці (408,7). 16·15 Програма для дітей.

Вильно (385) 12·05 Музичний поранок.

Гельсінгфорс (221,4) 21·05 Італійська музика.

Бресляв (253) 19·05 Композиції Мендельсона.

Ляйпціґ (259). 21·00 Пісні барока.

Братислава (279) 16·00 Орхестровий концерт.

Талін (296) 19:00 Органи.

Брно (341,7) 22·15 Концерт військової орхестри.

Льондон (356,3) 16·30 Танкова музика.

Штутгарт (360) 17·00 Концерт із Франкфурту.

Гамбург (372) 20·00 „Нова музика".

Франкфурт (390) 17·00 Індійські пісні.

Берн (403) 20·00 Симфонічний концерт.

Берлін (418) 16·30 Сонати.

Стокгольм (436) 20·00 Військова орхестра.

Рим (441). 21·02 Концерт національного свята.

Лянгенберг (473) 18·30 Твори Франца Ведекінда.

Прага (487) 21·30 Фортепяновий рецитал.

Міляно (501). 17·00 Музика з Турингії.

Брюссель (509) 21·30 Симфонічний концерт.

Відень (516,3). 20·05 Скрипковий рецитал.

Рига (525) 22·00 Орхестровий концерт.

Мюнхен (533) 17·30 Дуети.

Будапешт (550). 20·30 Концерт оперової орхестри.

Москва (825) 15·30 Корсаков, Чайківський, Рохманінов.

Ковно (1935) 8·25 Вечірна музика.

Ленінград (1000) 16·00 Популярний концерт.

Париж (1725). 21·15 „Кавалерія Рустікана".

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Т-ва „Львівський Боян" зі звичайним порядком нарад відбудуться у вівторок, дня 12. падолиста ц. р. о 6·30 вечером у малій салі Музичного Товариства ім. М. Лисенка у Львові. — Виділ. 812 1—1

Український Наддніпрянський Хор Д. Котка: 729 1—1

Понеділок 4. XI. — Станиславів.

Кооператива „Украірський Театр" у Львові: 737 1—1

2. XI. Коломия „Циганське кохання", оперета Леґара.

5. XI. „ „Церковна миш" (2 раз)

6. XI. „ „Чорт" Мольнара.

7. XI. „ „І це й те.." ревія.

8. XI. „ „Маруся Богуславка" (2 рази)

9. XI. Станиславів 30-літний ювилей арт. І. Данчака „Галька" — опера Ст. Монюшка з гостинними виступами арт. Гаска і Рубчака.

10. XI. Станиславів „Чорт" (2 раз).

Кооперативний курс у Долині. Подаємо до відома, що в половині листопада ц. р. відкриваємо при „Рідній Школі" в Долині 3-місячний кооперативно-освітний курс для крамарів і книговодів. Прохарчуванням та приміщенням курсистів займеться окремий комітет. Докладний речинець відкриття курсу подамо оголошенням пізніше. — Зголошуватись негайно на адресу: Канцелярія Кружка „Р. Ш.", Долина-Одиниця (ґімназія).

Відозва до всеї Української Громади! Дня 25. IX. ц. р. Управа міста Доброміля викинула Захоронку С. С. Служебниць з дому, який займали вони через 31 літ, щоби утворити Захоронку чужу. — Місцеве українське Громадянство підняло оборони святої справи і рішило збудувати українську Захоронку. Та сили його за слабі. Вірить одначе свято, що велика українська Громада зложить свою лепту на велику річ, бо оборону душі української дитини. Кличемо до всего Українського Громадянства: Брати поможіть, не дайте пропасти! — Лепти проситься слати до Української Щадниці в Перемишли, книжочка щаднича ч. 314, або на руки нотаря п. Т. Будзиновського в Доброминлі. — За Комітет будови Захоронки **о. І. Господаревський** голова. **М. Карманська** секретар

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.